

20.12.2010

Sikaco Oy
Kontiolammentie 133
59100 Parikkala

Viite

LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA, SIKACO OY:N SIKALATOIMINTOJEN LAAJENTAMINEN JA KEHITTÄMINEN, PARIKKALA

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Sikaco Oy on toimittanut 9.8.2010 Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskukselle) Parikkalaan suunnitteilla olevan sikalatoimintojen laajennushanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen.

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on antanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta lausuntonsa 1.11.2007.

Arviointiselostus

Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima asiakirja, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava voi hakea tarvittavia lupia hankkeen toteuttamiselle.

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Sikaco Oy/Hannu Uimonen.

Arviointiohjelman laadinnassa konsulttina toimi ProAgria Etelä-Karjala ja arviointiselostuksen laadinnassa Tmi Pitkäpossu/Antti Tamminen.

Arviointimenettelyssä arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimi Kaakkois-Suomen ympäristökeskus ja arviointiselostuksen yhteysviranomaisena toimii Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ ylitarkastaja Erja Monto.

Hanketausta sekä hankkeen kuvaus

Sikaco Oy on Parikkalassa toimiva porsastuotantoon erikoistunut osakeyhtiö, jonka omistajina on tällä hetkellä kahdeksan sikatalousyrittäjää. Sikalatoimintojen laajentamis- ja kehittämishankkeen tarkoituksena on rakentaa nykyisen porsastuotantoyksikön viereen lihasikala, joka kasvatettaisiin vuoteen 2012 mennessä osan tai kaikki Sikaco Oy:n tuottamat porsaas. Lihasikalan tarkoituksena on turvata lihasikojen kasvatus ja varautua omistajiensa lihasikaloiden toiminnassa tapahtuviin muutoksiin tulevaisuudessa. Lihasikalaa varten perustetaan erillinen yhtiö, jonka osakkaiksi tulisivat osa tai kaikki nykyisen Sikaco Oy:n osakkaat.

Hanke sijoittuu Sikaco Oy:n nykyisen porsastuotantolaitoksen länsipuolelle sen välittömään läheisyyteen (noin 70 metrin etäisyydelle) Rajasuontien varteen Mäntylahden kylään tilalle, Metsälä rno 6:70. Tilan omistaa tällä hetkellä Sikaco Oy ja tulevan rakennuspaikan omistaa Parikkalan kunta.

Nykyinen sikala sijaitsee Mälkiänmäen ja Mälkiänalussuon välisellä kivennäismaalla. Alue on pääosin metsätalouden käytössä. Lähimpään asutukseen on etäisyyttä 950 metriä. Nykyinen sikala sijaitsee tasaisella hiekkakankaalla. Sama maalaji on myös laajennushankkeelle varatulla alueella. Hanke ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Hankkeen ympäristössä on Parikkalan kunnan retkeilyreitistöön kuuluva Kyynärpäänjoen polku. Lähimmillään matkaa retkeilyreitille on 300 metriä. Parikkalan kunnan vanha kaatopaikka sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä sikalasta ja sen laajennusosasta.

Nykyisellään Sikaco Oy:llä on tuotantorakennuksen yhteydessä kaksi lietesäiliötä, joiden kapasiteetti on 2x1000 kuutiometriä. Lietesäiliön täyttö tapahtuu alakautta.

Tuotantorakennuksen yhteydessä olevien lietesäiliöiden lisäksi Sikaco Oy:n hallinnassa on neljä keskimäärin 1 000 kuutiometrin etäsäiliötä Parikkalan kunnan alueella, jotka ovat myös laajennetun lihasikalan käytettävissä. Laajennushankkeessa sijoitetaan lietesäiliö lihasikalan viereen ja etsitään mahdollisesti uusien etäsäiliöiden paikka. Lietealtaissa ei ole rakenteellisia katteita ja tarkoitus on, ettei uusiakaan säiliöitä katettaisi. Lietesäiliöissä käytetään kelluvaa katetta.

Nykyisellään lietteen levityksestä on sopimus 23 vastaanottajan kanssa. Sopimukseen liittyvää lannanlevitysalaa on yhteensä 662 hehtaaria. Laajennuksen yhteydessä levitysalan tarve kasvaa ja sitä varten haetaan uusia levitysaloja. Nykyinen levitysala kattaa kuitenkin jo 2/3 laajennusvaihtoehtojen lietteen levitysalan tarpeesta.

Arvioitavat vaihtoehdot ja toteuttamatta jättäminen

Arviointi käsittää seuraavat vaihtoehdot ja niiden arvioinnin:

Vaihtoehto 0:

Sikaco Oy:n toiminta jatkuu nykyisellään vuonna 2002 valmistuneessa porsastuotantoyksikössä (850 emakkoa). Niiden tuottama lietemäärä vuodessa on noin 6 000 kuutiometriä.

Vaihtoehto 1:

Sikalan toiminta porsitusyksikössä jatkuu nykyisellään ja lisäksi rakennetaan 3 000 neliömetrin lihasikala porsastuotantoyksikön länsipuolelle. Tuotannossa olisi 850 emakkoa ja 3 000 lihasikaa, joiden tuottama lietemäärä vuodessa olisi noin 12 000 kuutiometriä.

Vaihtoehto 2:

Sikalan toiminta porsastuotantoyksikössä jatkuu nykyisellään ja porsastuotantoyksikön länsipuolelle tehdään noin 6 000 neliömetrin lihasikala, jossa kasvatetaan kaikki Sikaco Oy:n tuottamat porsaas. Tuotannossa olisi 850 emakkoa ja 6 000 lihasikaa, joiden tuottama lietelantamäärä vuodessa olisi noin 18 000 kuutiometriä.

Hankkeen YVA -menettelyn tarve

Hankkeen YVA-menettelyn tarve määräytyy YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon kohdan 1 b perusteella. Asetuksen mukaan YVA-menettelyä sovelletaan sikaloihin, joissa kasvatetaan yli 3 000 sikaa (paino yli 30 kg/sika).

Asiaan liittyvät muut hankkeet

Sikaco Oy:n sikalatoimintojen laajentamis- ja keskittämishanke ei suoranaisesti liity muihin hankkeisiin, mutta Sikaco Oy on ollut mukana Lappeenrannan teknillisen yliopiston hankkeessa Energiaa ja Ravinteita kasvi- ja eläinperäisistä sivutuotteista Parikkalassa. Hankkeessa on tutkittu mahdollisuuksia tuottaa energiaa mm. alueen eläinperäisistä lietteistä mädätyksen ja polttamisen kautta. Yhtenä vaihtoehtona on ollut tehdä keskitetty biokaasulaitos Sikaco Oy:n yhteyteen. Biokaasulaitoksen toteuttamisesta kuitenkin tämän hankkeen yhteydessä luovuttiin, koska siltä puuttuu taloudellinen kannuste.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Laajentamis- ja keskittämishankkeen totuttaminen vaatii yksityiskohtaiset rakennussuunnitelmat ja rakennusluvan. Laajuutensa vuoksi hanke tarvitsee myös suunnittelutarveratkaisun sekä ympäristöluvan. Rakennusluvan ja suunnittelutarveratkaisun osalta lupaviranomaisena toimii Parikkalan kunta. Ympäristölupaviranomaisena toimii 1.1.2010 tapahtuneen valtion aluehallinnon uudistuksen jälkeen Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

2. ARVIOINTIOSELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiselostus on kuulutettu 13.9. – 8.10.2010 Parikkalan kunnan ilmoitustaululla. Arviointiselostuksen vireilläolosta on ilmoitettu 27.9.2010 Parikkalan-Rautjärven Sanomissa. Arviointiselostus on nähtävillä arviointimenettelyn aikana Parikkalan kunnan teknisessä toimessa ja pääkirjastossa. Internetissä selostukseen voi tutustua sivuilla www.ymparisto.fi > Kaakkois-Suomi > Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA> Ennen vuotta 2010 vireille tulleet YVA-hankkeet> Eläintenpito> Sikaco Oy, sikalatoimintojen laajentaminen ja kehittäminen. Myös kuulutus on nähtävissä samoilla sivuilla.

Arviointiselostuksesta pyydettiin toimittamaan lausunnot ja mielipiteet 22.10.2010 mennessä ELY-keskukselle. Lausunnot pyydettiin seuraavilta tahoilta: Parikkalan kunta, Imatran seudun ympäristölautakunta, Etelä-Karjalan liitto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Parikkalan omakotiyhdistys ry, Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry, Laatokan-Karjalan luonnonystävät ry, Oronmyllyn Toimintakeskus, Liikennevirasto, Etelä-Karjalan pelastuslaitos.

Hanketta varten eri intressipiirien edustajista koottu ohjausryhmä on kokoontunut yhden kerran.

Hankkeessa lähetettiin maaliskuun alussa 2009 kyselylomake niille kiinteistönomistajille, joiden kiinteistö sijaitsee 1 km etäisyydellä nykyisestä sikalasta. Lisäksi Särkisalmen taajaman liikeyrityksiltä kyseltiin mahdollisia vaikutuksia. Kysely lähetettiin 26 kiinteistönomistajalle. Saatekirjeessä ja kyselylomakkeessa toiminnanharjoittaja arvioi itse suurimpien vaikutusten olevan mahdollisen hajuhaitan ja liikenteen. Kyselylomakkeista palautettiin kolme ja yksi palaute annettiin puhelimitse

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Parikkalan kunnan lausunnon on toimittanut Parikkalan kunnanhallitus. Kunnanhallitus totesi mm., että Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 9.9.2010 pyytänyt kunnan lausuntoa em. ympäristövaikutusten

arviointiselostuksesta. Asiasta on pyydetty lausunnot myös tekniseltä- ja ympäristölautakunnalta sekä sosiaali- ja terveystoimelta. Kunnanhallitus on 2.2.2009 ottanut periaatteellisen kannan siihen, että kunta vuokraa Sikaco Oy:lle tarvittavan määräalan, mikäli yhtiön esittämä hanke sitä edellyttää ja että vuokrasopimus tehdään sen jälkeen kun hankkeen toteuttaminen on varmistunut. Ympäristömääräysten osalta ympäristölautakunta on antanut lausunnon 12.10.2010. Kunnanhallitus päätti todeta lausuntonaan, ettei sillä ole huomauttamista Sikaco Oy:n ympäristövaikutusten arviointiselostuksen johdosta. Elinkeinopoliittiselta kannalta katsottuna kunnanhallitus pitää hanketta erittäin merkittävänä. Mikäli hankkeen yhteydessä voidaan toteuttaa biokaasulaitos, sillä on huomattavaa merkitystä myös ympäristön kannalta.

Imatran seudun ympäristölautakunta totesi Sikaco Oy:n sikalatoimintojen laajentaminen ja kehittämishankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta seuraavaa:

Suurella eläinsuojalla saattaa olla vaikutuksia ympäristöön kuten pinta- ja pohjavesiin, kasvihuonekaasupäästöjä ja hajuhaittoja ympäristössä sekä toiminnan aiheuttaman liikenteen melu- ja ilmapäästöt. Imatran seudun ympäristötoimelle ei kuitenkaan ole tehty valituksia tai ilmoituksia Sikaco Oy:n nykytoiminnasta aiheutuvista ympäristöhaitoista.

Sikaco Oy:n sijainti ympäristövaikutusten kannalta on hyvä, koska lähimpiin häiriintyviin kohteisiin on matkaa lähes kilometri. Hyvä sijainti puoltaa laajennuksen sijoittamista nykytoimintojen yhteyteen. Keskittämällä on etunsa myös parhaan käytettävissä olevan tekniikan kannalta.

Vaikka VE1:n laajennus hiukan lisää ympäristövaikutuksia nykytilanteeseen, on sillä nähtävissä myös ympäristön kannalta positiivisia vaikutuksia. Mm. porsaiden kuljetustarve vähenee ja lisääntynyt lietalanta korvaa kemiallisten lannoitteiden tarvetta. VE2:ssa nykyiset omistajien hajallaan sijaitsevat lihasikalat jäävät pois ja toiminnot siirtyvät Sikacon toiminta-alueelle. Tämä vähentää taas eläinten kuljetustarvetta. Kuljettamisen väheneminen taas parantaa eläinten hyvinvointia ja pienentää päästöjä.

Imatran seudun ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa Sikaco Oy:n ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta muilta osin, mutta se haluaa kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin seikkoihin: Lietesäiliöiden ja -kuilujen tiiveyttä tulee tarkkailla riittävän usein ja mikäli niissä havaitaan rikkoja, tulee korjaukset tehdä viivytyksettä pohjavesien pilaantumisen estämiseksi. Lisäksi lautakunta huomauttaa, että häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautumiseen tulee toiminnassa kiinnittää huomiota. Henkilökuntaa tulee niiden varalta kouluttaa ja opastaa. Myös häiriöiden varalta tulee olla sopiva määrä varakalustoa ja välineitä saatavilla. Poikkeustilanne saattaa syntyä esimerkiksi kuljetuksen aikaisen onnettomuuden takia. Tästä syystä Imatran seudun ympäristölautakunta pitää ensiarvoisen tärkeänä, että VT14 liittymään saataisiin kiihdytyskaista tai liittytäpysäkki, jotka auttaisivat yhdistelmäajoneuvon liittymistä valtatielle.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos totesi lausuntonaan mm. seuraavaa:

Tilalla ryhdytään kasvattamaan lihasikoja porsaiden lisäksi, jolloin ajoneuvoliikenne alueella lisääntyy. Ajoneuvoyhdistelmät eivät aina voi käyttää lyhintä mahdollista reittiä, vaan ne joutuvat kulkemaan Myllysuluntietä pitkin Särkisalmen taajaman kautta valtatielle. Myllysuluntien varrella toimii Särkisalmen koulu, jota pitkin koululaiset kulkevat koulumatkaa. Liikenneonnettomuuden riski kasvaa entisestään.

Koulun ja taajaman läpi kulkeva liikenne on pyrittävä pitämään mahdollisimman pienenä ja suorittamaan, mikäli mahdollista, kun koululaiset eivät ole koulumatkalla. Vaikka

liikennetiheys on pieni, niin silti se selvityksen mukaan kaksinkertaistuu ja liikenneonnettomuuden mahdollisuus kasvaa.

Liikennevirasto totesi lausuntonaan mm. seuraavaa:

YVA-selostuksessa on todettu, että yhdistelmäajoneuvot kiertävät Kososen tasoristeyksen turvallisuusriskin vuoksi. Tämä on tärkeää, sillä yhdistelmäajoneuvo voisi VT14:n ollessa ruuhkainen joutua odottamaan tasoristeyksessä, mikä heikentäisi tasoristeyksen turvallisuutta.

YVA-selostuksessa on esitetty liikenteen muutos hankevaihtoehdoittain läheisillä pääteillä. Lisäksi YVAssa olisi ollut hyvä arvioida hankkeen vaikutuksia myös tasoristeysten liikennemääriin ja tasoristeysturvallisuuteen. Liikenteen on arvioitu olevan vaihtoehdossa 1 ja 2 olevan 3...6 sjoa/vrk suurempi kuin vaihtoehdossa 0.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston, Peruspalvelut, oikeusturva ja –luvat vastualueen Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö esitti lausuntonaan mm. seuraavan:

Arviointiselostuksessa on käsitelty sikalan vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin. Sikala ei sijaitse pohjavesialueella, mutta sikala ottaa oman vetensä sikalan lähiympäristön kaivoista. Sikalan pohjaveden tarkkailupisteistä otetuissa vesinäytteissä on ollut viitteitä mahdollisesta sikalan aiheuttamasta kuormituksesta tai muusta kuormituksesta. Aluehallintoviraston (AVI) mielestä kyseiseen asiaan ei ole arviointiselostuksessa kiinnitetty riittävästi huomiota.

AVI pitää sikalan sijaintia hajuhaittojen kannalta hyvänä, koska sikalan välittömässä läheisyydessä ei ole asutusta. Hajuhaitat on otettu huomioon arviointiselostuksessa ja lähikiinteistöjä on kuultu sikalatoiminnan aiheuttamista haitoista. Koska sikalatoiminnan on tarkoitus laajentua huomattavasti, AVI katsoo, että hajuhaittoihin on kiinnitettävä huomiota, vaikka niistä ei nykytoiminnassa ole lähikiinteistöiltä palautetta tullutkaan.

Selostuksessa on keskitytty sikalan toimintaan, mutta lietteen etävarastointi ja pellolle levitys on jäänyt vähälle huomiolle. Selostuksesta ei selviä tarkemmin, miten lietteen etäsäiliöt on sijoitettu tai on tarkoitus sijoittaa sekä miten lietettä on etävarastoinnissa tarkoitus käsitellä.

Selostuksessa ei selviä, onko sikalan suunnittelussa otettu huomioon eläinsuojelulain ja –asetuksen vaatimukset virikemateriaalista niin, että tekniset ratkaisut mahdollistaisivat virikemateriaalin käytön. Virikemateriaalien käyttö tulisi ottaa huomioon myös muussa sikalan suunnittelussa, kuten lietemäärissä ja liikenteessä.

AVI pitää hyvänä asiana, että selostuksessa on otettu huomioon toiminnan aikaisia riskejä ja ympäristöonnettomuuden riskejä. Sikalassa on sivutuoteasetuksen mukaisesti raatuhuone kuolleille eläimille ennen hävitykseen kuljetusta. Selvityksessä ei ole mainittu, onko raatuhuoneen mitoituksessa ja toiminnan suunnittelussa varauduttu myös tilanteisiin, joissa raatomäärät saattavat kasvaa normaalitilanteita suuremmaksi, esimerkiksi raatojen kuljetuskatkoksissa.

Oronmyllyn toimintakeskus totesi, että Luontoretket ovat olennainen osa Oronmyllyn toimintaa. Kyynärpäänjoen retkeilypolku on vain 300 m:n päässä sikalasta. Hajusta on tullut mainintoja. Toimintakeskukselle on tärkeää, ettei hajuhaitta lisäännä nykytasosta. Orolla käy keskimäärin 14 – 15 000 asiakasta vuosittain. Hajuhaitan lisääntyminen vähentäisi asiakasmääriä.

Parikkalan omakotiyhdistys ry piti arviointiselostusta selkeänä ja pääpiirteittäin riittävän laajana. Laajennushanke hyödyttää omistajia ja laajalti sidosryhmiä toimintojen

keskittymisen, tehostumisen, läpinäkyvyyden ja ympäristövaikutusten kontrollin ansiosta. Paikallisesti tärkeintä on lietalannan aiheuttamien hajuhaittojen minimointi ja pohjaveden suojelun varmistaminen. Alueellisesti on oleellista varmistaa, että lietalannan levitys ei huononna pintavesien tilaa. Myös lisääntyvän liikenteen lähiympäristövaikutukset ja turvallisuus kunnan alueella on otettava huomioon. Biokaasulaitoksen perustamista pidettiin järkevänä useasta syystä ja sen perustamista esitettiin harkittavaksi jo nykytilanteessa ja ainakin uudelleen investointiympäristön muuttuessa vuosien kuluessa.

Lisäksi esitettiin huomioita arviointiselostuksesta. Lietelantajärjestelmän toimivuus ja riittävyys on varmistettava kaikissa tilanteissa, koska Sikaco on lähellä Heralammen vedenottamo. Pohjaveden seurannan on oltava riittävän kattava sekä alueellisesti että ajallisesti. Lietelannan levityksessä on täytettävä viranomaisvaatimukset täysimääräisenä. Simpelejärven kuormitusta ei saa lisätä. Virtaamareitti Kolmikkannasta Lähdelammin, Portimolammen, Tiviänlammen, Pitkälammen ja Likolammen kautta Simpelejärveen on myös otettava jatkuvaan seurantaan. Kiinnitettiin huomiota toiminnan ympäristöönnettomuuksien riskeihin: pitkäaikaisiin sähkökatkoksiin, lietalantajärjestelmän toimivuuden turvaamiseen ja lietalantasäiliöiden täyttymiseen. Esitettiin harkittavaksi selkeämpää valmiussuunnitelmaa epätodennäköisiä kriisitilanteita varten.

Mielipiteessä A pyydettiin kiinnittämään huomiota VT14:lta Sikaco Oy:lle johtavan tien kunnossapitoon. Ylikäytävän läheisyydessä olevat ruoput jysäyttävät autoa ja liikkeelle lähtö etenkin talvisaikaan on hankalaa. Talo ja puutarha sijaitsevat aivan Myllysuluntien tuntumassa ja liikenteen ollessa vilkasta piha ja kasvimaat ovat pölyn vallassa. Toivottiin pölyämätöntä tien pintaa.

Mielipiteessä B tuotiin esille mm., että hankkeen ensisijainen tarkoitus on olla taloudellisesti kilpailukykyinen ja nykyaikainen suurmaatalousyksikkö, mutta todellista ympäristövaikutustenarviointia selvitys ei tarjoa.

Parikkalan alueen merkittävimäksi ympäristöä kuluttavaa teollisuutta on nykyaikainen ja tehokas maatalous. Alueen vesien pilaantuminen on kulkenut samaa tahtia maatalouden tehostumisen, tilakoon ja eläinmäärän kasvun kanssa. Simpeleenjärven vesistöalueen vedet määritellään suurimmalta osin välttäväksi ja happivajauksia esiintyy useissa kohteissa. Mitä tapahtuu alueen vesistöille, kun eläinmäärää lisätään entisestäänkin?

Lietelantamenetelmään sisältyy suuri riski, mikä on näkynyt Parikkalan alueen vesinäytteissä. Lannanlevityksen määrä nykyohjeistuksella on aivan liian suuri ja osa lietalannasta huuhtoutuu vesistöihin rehevöittäen niitä. Sikacolla saattaa olla esittää lannanlevityspeltoa ns. paperilla riittävästi, mutta pystyykö Sikaco takaamaan tuottamansa lietalannan pysyvän pelloissa ja ettei niiltä tule huuhtoumia vesistöihin?

Onko vuonna 1994 Parikkalan kunta teettänyt pohjavesitutkimus kuinka tarkka ja ehdottoman aukoton? Tuon jälkeen Suomi on liittynyt Euroopan unioniin ja siellä vesipolitiikka ohjaa kaksi direktiiviä (2000/60/EY, yhteisön vesipolitiikan puitteista ja 2006/118/EY, pohjaveden suojelusta pilaantumiselta ja huononemiselta). Koska maamme on sitoutunut EU:n direktiiveihin ja koska aiottu toiminta tulee olemaan vaikutuksiltaan laajaa, niin hankkeen pohjalle täytyy saada pitävät ja aukottomat, nykyaikaiset tutkimukset. Laitoksen naapurissa on Parikkalan taajaman vedenottamo ja em. direktiivit edellyttävät asian tarkkaa ja huolellista selvittämistä.

Muistuttajan huoli tässä hankkeessa liittyy pohjaveteen ja alueen lukuisten vesistöjen pintavesien laatuun. Sikaco toimittaa lietalantaa laajalle alueelle kunnan vesistöjen välittömään läheisyyteen. Sikacon ympäristövaikutusten arviointiseloste ei kykene osoittamaan, että sen hanke olisi vesiluonnon kannalta vaaraton ja toteuttamiskelpoinen

ja siksi tätä hanketta ei saisi toteuttaa tällaisenaan. Ennen kuin hanketta viedään eteenpäin, tulisi viranomaisten tarkoin perehtyä alueen pintavesien tilaan ja selvittää kattavasti se, mikä on nykyisen maatalouden osuus vesien heikkoon tilaan ja mitkä alueet kuormittavat alueemme vesistöjä eniten. Selvityksen tulisi sisältää myös se, millaisen uhan näin suuri hanke lietelannallaan vesiluonnolle aiheuttaa ja miten tämä riski eliminoidaan. Tämä lupapäätös on ristiriidassa erittäin merkittäviin yleisiin etuihin nähden ja vaarassa ovat mm. vesistöjen rantojen asukkaiden, sikalan lähialueen asukkaiden, mökkiläisten ja vesillä vapaa-aikaansa viettävien ihmisten etu. Muistuttajan mukaan hankkeesta ei saa aiheutua ympäristönsuojelulain 4.2.2000/86, 3§:n mukaista haittaa.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Tässä yhteysviranomaisen lausunnossa on otettu huomioon arviointiselostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet ja esitetty seikat, joihin hankkeen jatkosuunnittelussa ja ympäristölupahakemuksissa on kiinnitettävä huomiota. Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat ovat muiltakin osin huomionarvoisia, vaikka eivät YVA-menettelyn aihepiiriin liittyisikään.

Hankekuvaus

Kuvaus suunnitellusta laajennushankkeesta on esitetty selkeästi perusteluineen. Sikalatoiminnan sijainti, pääprosessit, tuotantomäärät, lietemäärät jne. on esitetty selkeästi sekä niin riittävästi, että vaikutusten tunnistaminen ja selvittäminen on ollut mahdollista. Lietteen levityksessä tarvittavat peltopinta-alat on esitetty selkeästi ottaen huomioon myös mahdollisesti noin 20 %:lla nouseva levitysaluetarve.

Selostuksessa on kuvattu lain edellyttämällä tavalla hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat sekä kaavoitustilanne. Uudet rakennukset vaativat rakennusluvan sekä hankkeen laajuuden vuoksi maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen suunnittelutarveratkaisun. Mahdolliset etälietesäiliöt ko. kuntien alueella saattavat tarvita kunnalta maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset luvat ja/tai ympäristöluvut.

Vaihtoehtojen käsittely

Yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa edellytettiin vaihtoehdon kaksi osalta tuotavaksi selkeästi ilmi, onko tarkoitus toteuttaa maksimivaihtoehto joka tapauksessa vaiheittain (eli vaihtoehdon yksi kautta). Tuli myös arvioida, missä vaiheessa ratkaisut rakentamisen vaiheista/vaihtoehdoista tehdään. Arviointiselostuksessa vaihtoehtoja onkin kuvattu siten, että hankkeen ensimmäisessä vaiheessa (VE 1) on tarkoituksena rakentaa noin 3000 lihasikapaikkaa käsittävä lihasikakasvattamo nykyisen porsitussikalan lähetyville.

Hankkeen toisessa vaiheessa (VE 2) laajennettaisiin ensimmäisessä vaiheessa rakennettua lihasikalaa siten, että sikalan kokonaiskapasiteetti olisi tällöin 6000 lihasikapaikkaa. Tämän vaiheen toteutuessa Sikaco Oy:n kaikki porsaasat kasvatettaisiin uudessa lihasikalassa ja omistajien omat lihasikalat jäisivät pois käytöstä. Laajennushankkeille VE1 ja VE2 ei kuitenkaan ole laadittu aikataulua, todennäköiseksi rakentamisajankohdaksi arvioitiin 2010 - 2011. Päätöksiä ensimmäisenkään vaihtoehdon toteuttamisesta ei ole tehty ja toteuttamiseen vaikuttaa osaltaan myös investointitukien saatavuus.

Arviointiselostuksen tiivistelmässä on esitetty arvioitavat vaihtoehdot nollavaihtoehtoineen tiivistetyssä muodossa.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Lietteen käsittely

Sikalatoiminnassa muodostuvan lannan käsittelyvaihtoehdoista on arviointiselostuksessa esitetty nykyisen järjestelmän lisäksi mädätys ja biokaasulaitos, poltto, mekaaninen erottelu, kompostointi sekä imeyttäminen turpeeseen. Vaihtoehdoista toimivimpia ovat selostuksen mukaan nykyinen toimintamalli ja biokaasulaitos. Tämän kokoluokan yksiköissä biokaasulaitoksen rakentaminen tulee mielenkiintoiseksi vaihtoehdoksi. Syntyvälle lämmölle ei varsinkaan kesäaikaan ole tosiasiallista käyttöä Sikaco Oy:n tontilla. Biovoimalaitos pitäisi pystyä sijoittamaan kaukolämpöverkon tai vastaavan energiantarpeen yhteyteen ja kuitenkin siten, että kuljetusmatkat olisivat kohtuulliset, jotta sen toteuttaminen olisi järkevää. Biovoimalan etuja nyt käytössä olevaan ratkaisuun ovat energiatehokkuus, ja hajuhaittojen pieneneminen lietteen mädättämisen ansiosta. Negatiivisena puolena on taloudellisen kannustimen puute ja typen haihtuminen mädätteestä. Biokaasulaitoksen suunnittelusta ja rakentamisesta luovuttiinkin tässä hankkeessa.

Arviointiselostuksen mukaan kompostoinnin ja separoinnin osalta energiankulutus kasvaa ja molempiin tarvitsee tehdä omia rakenteita, jotta prosessi saataisiin toimivaksi. Kummastakin aiheutuisi ylimääräisiä kustannuksia verrattuna nykyiseen toimintatapaan. Separoinnilla voitaisiin saavuttaa hyötyjä pienemmillä kuljetuskustannuksilla. Kompostoinnilla saadaan lietteen hajuhaittaa pienennettyä, mutta samalla menetetään osa timestä, joka on tärkeä lannoite. Turpeeseen imeyttäminen lisäisi massojen käsittelyä lähes kaksinkertaiseksi, joten se olisi jo sen vuoksi vaikea toteuttaa.

Laajentamishanke onkin arviointiselostuksen mukaan tarkoitus toteuttaa samalla lannankäsittelytekniikalla kuin nykyinen emakkosikalakin toimii. Toisin sanoen hanke toteutettaisiin osaritiläratkaisuna lietelantamenetelmällä, jossa liete käytetään peltojen lannoitukseen.

Rakennettavien lihasikaloiden lietettä on tarkoitus jäähdyttää ammoniakkin haihtumisen ehkäisemiseksi.

Lietteen levitysalueiden on arviointiselostuksen mukaan todettu riittävän nykyisellään VE1:n sovittujen lietteenlevitysalojen osalta. VE2:n toteutuksen jälkeen Sikacon omistajien omien peltojen levitysalan on todettu olevan käytettävissä. Parikkalan alueella arvioidaan olevan lisäksi potentiaalista levitysalaa.

Lietteen kuljetusjärjestelyjen, kuten lastausten ja kuljetuskaluston puhtaanapidon käsittely on jäänyt selostuksessa vähäiseksi.

Arviointiselostuksessa on epävarmuustekijänä lietteen levityspeltojen ja etälietesäiliöiden sijainti, joita on satoja hehtaareita kunnan alueella ja jotka voivat myös vaihdella tilanteen mukaan. Tämä hankaloittaa lietteen levityksen ympäristövaikutusten arviointia ja arviointi on jäänyt tältä osin yleispiirteiseksi, toki sisältäen keskeiset ympäristökuormitusta aiheuttavat ja niiden vaikuttavuuteen liittyvät tekijät. Myös jo tiedossa oleville lietteen levitysalueille kohdistuvien ympäristövaikutusten arviointi on jäänyt vähemmälle kuin sikala-alueelta kohdistuvien vaikutusten arviointi. Myös lietteen levityksen ajankohtien ja levitysalueiden vaikutuksia olisi voitu selvittää.

Pinta- ja pohjavesi

Selostuksessa ja sen karttaliitteissä on esitetty selkeästi tiedot laajennushankkeen sijoittumisesta suhteessa lähimpiin pohjavesialueisiin ja vedenottamoihin sekä tiedot lähimmän pohjavesialueen pohjaveden virtaussuunnasta. Myös sijoittuminen suhteessa pintavesistöön olisi voitu sanallisen kuvauksen lisäksi esittää karttapohjalla. Olisi myös voitu kuvata pinta- ja pohjavesien laatua. Sikalan alueen välittömässä läheisyydessä on viime vuosina tarkkailtu pohjavesiä ympäristölupien ehtojen perusteella. Tarkkailupisteet on kuvattu karttaliitteissä, mutta tarkkailun tulokset on arviointiselostuksessa esitetty ainoastaan yhden yksittäisen kierroksen perusteella. Em. tarkkailun perusteella on havaittu varsinkin nitraattityppipitoisuudessa huojuntaa. Ympäristölupahakemukseen tulisi liittää yhteenveto ja asiantuntija-arvio pohjavesien tarkkailun tuloksista.

Arviointiselostuksen mukaan eläinsuojista ja lantavarastoista voi aiheutua pistemäisiä vesistökuormituksia, jos eläinsuoja tai lantala on mitoitettu väärin tai ne ovat huonokuntoisia tai vuotavia. Hankkeen toiminnoista ei normaaliolosuhteissa ole vaikutuksia vesistöihin, koska lietesäiliöt ja kuilut ovat vesitiiviitä ja jätevedet johdetaan lietesäiliöön. Tarkempi arviointi olisi kuitenkin ollut tarpeen lietesäiliöiden mahdollisista vuodoista tai onnettomuuksista aiheutuvista vaikutuksista.

Esim. minkälaisia määriä nitraattityppeä voi tällöin kulkeutua pinta- ja pohjavesiin.

Vesistökuormituksen kannalta on arviointiselostuksessa todettu, että paljon merkityksellisempää kuin eläinsuojista ja lantavarastoista aiheutuva kuormitus on peltoviljelyn vaikutuksesta vesistöihin kertyvä hajakuormitus. On todettu myös, että lietteen levitystekniikassa on yleistynyt letkulevittimen käyttö, mikä pienentää ammoniakkin haihtumista ja mahdollistaa lietteen levityksen myös kasvustoon. Lietteen käytössä lannoitteena voidaan nähdä myös positiivisena ympäristövaikutuksena, koska sillä voidaan korvata kemiallisia lannoitteita ja saada aikaiseksi luonnollinen ravinteiden kiertokulku, jossa eläinten tuottamat ravinteet palaavat kasvien käytettäväksi ja edelleen rehuksi eläimille tai ravinnoksi ihmisille. Lietteen levityksen vaikutusten arviointi pintavesistöön onkin tehty lähinnä periaatteellisella tasolla, arviointiselostuksessa olisi kuitenkin voitu arvioida esim. minkä suuruisen ravinnekuormituksen lietteen peltolevitys aiheuttaa pinta- ja pohjavesiin verrattuna esimerkiksi kemiallisen lannoitteen käyttöön.

Haju

Hankkeen sikalatoimintojen hajuvaikutuksia on arvioitu kirjallisuuden sekä erään toisen sikalalaajennushankkeen yhteydessä tehtyjen hajumallinnusten perusteella. Arvioinnin perusteella on tehty johtopäätös, että Sikaco Oy:n nykyisen toiminnan ja laajennushankkeen yhteisvaikutukset voidaan rajata 500 metrin etäisyydelle sikalan ulkoseinistä mitaten. Ilmasuunnista etelässä, lounaassa, lännessä pohjoisessa ja kaakossa maaston muodot estävät hajun leviämistä. Siksi hajun pinta-alallinen leviäminen tapahtuu suurimmaksi osaksi koilliseen ja itään. Suotuisissa olosuhteissa kesällä (1,5- 3,0 m/s tuuli) on arvioitu sikalan tuottaman hajun havaittavat maksimietäisyydet olevan sikalasta katsoen koilliseen: VE0 noin 300 metriä, VE1 noin 450 metriä ja VE2 noin 500 metriä. Häiritsevän etäisyyden voidaan arvioida olevan puolet havaittavasta etäisyydestä.

Hajun arvioidulla leviämisalueella ei sijaitse muita rakennuksia, asutusta eikä muita häiriintyviä kohteita. Lisäksi VE2 osalta omistajien omien sikaloiden hajukuormitus lakkaa, joten keskittäminen voidaan näin nähdä myös positiivisena ympäristövaikutuksena. VE2 mukaisessa tilanteessa siat kasvatetaan paremman teknologian yksikössä ja hajunleviämispinta-ala kokonaisuudessaan oletettavasti pienenee, koska jatkuva hajupäästö keskittyy yhteen kohteeseen.

Arviointiin tuo epävarmuutta se, että se on tehty toisen hankkeen yhteydessä tehdyn mallinnoksen perusteella, eivätkä hankkeiden tekniset ratkaisut ja tuotantomäärät aivan vastaa toisiaan. Suuruusluokaltaan hajuvaikutusten arviointi lienee kuitenkin oikea,

koska nykyisenkin toiminnan osalta asukas- ja/tai lähialueella liikkuvilta tullut palaute on suhteellisen vähäistä.

Kuljetuksista ja lastaus-/lastintyhjennystilanteista mahdollisesti aiheutuvia hajuhaittoja ei selostuksessa ole arvioitu.

Ympäristölupavaiheessa voitaisiin hajupäästöarviota tehtäessä vielä selvittää, löytyisikö uudempia selvityksiä hajun muodostuksen suhteen mahdollisimman samankaltaisilla tekniikoilla varustettujen sikaloiden hajupäästöistä. Hajupäästöjen torjunnasta tulisi vielä prosesseittain ja hajunmuodostumiskohteittain esittää arvio ympäristölupahakemuksessa.

Lietteenlevityksen osalta hajupäästöt eivät sinällään kasvane, koska emakkomäärä ja siten alueen sikaloissa kasvatettavien sikojen määrä ei kasva, kasvatusta vain keskittyy. Lietteenlevitykseen sovitut pellot voivat tuki muuttua, jolloin uusiakin alueita voi hajuvaikutusten piiriin tulla. Lietteenlevityksestä aiheutuva hajuhaitta on tuki tilapäistä, mutta esim. lietteen levityksen ajankohtien tai eri levitystekniikoiden vaikutuksia hajupäästöihin olisi voitu kuvailla enemmän.

Liikenne

Liikennevaikutuksia on tarkasteltu arviointiselostuksessa sinällään riittävästi. Liikennemäärät vaihtoehtoisin sekä sikalatoimintaan liittyvän liikenteen osuus liikennemäärästä tieosuuksittain läheisillä pääteillä on esitetty selkeästi taulukoituna. Sikalatoimintoihin liittyviksi liikennesuoritteiksi on arvioitu seuraavaa: nykyisin 8 ajoa/vuorokausi, VE1:ssä 11 ajoa/vuorokausi sekä VE2:ssä 14 ajoa/vuorokausi. Liikenteen lisäys suhteessa olemassa oleviin liikennemääriin on arvioitu varsin vähäiseksi. Liikennemäärien perusteella on arvioitu myös liikenteen päästöjä ilmaan.

Arviointiselostuksen mukaan Sikacon pääasiallinen liikennöinti tapahtuu VT 14:n kautta. Myllynsuluntien-Melkonniementien kautta Särkisalmen taajamaan liikennöidään todennäköisesti vain jos teuraskuljetuksia tai rehukuljetuksia tehdään yhdistelmäajoneuvolla. Liikenteen kulkeminen tätä kautta perustuu siihen, että Kososen tasoristeyksen kohdalla junaradan ja valtatie 14:n välimatka on niin lyhyt (noin 20 metriä), että yhdistelmäajoneuvo voisi joutua odottamaan valtatielle pääsyä junaradalla seisomalla.

Arviointiselostuksen mukaan liikenteen päästöjen pienenemistä voidaan saada aikaiseksi käyttämällä ajoneuvoyhdistelmiä kuljetuksiin, mutta tällöin joudutaan kulkemaan Myllynsuluntietä pitkin Särkisalmelle. Tämä tievaihtoehto on sikäli huonompi, että pölyhaittoja voi esiintyä varsinkin kuivina aikoina kesällä. Varsinkin VE2:n mukaisessa ratkaisussa omistajien omilla tiloilla liikennemäärät laskevat, joten

kokonaisliikennemäärä luultavasti hieman pienenee. Tämä nähdään positiivisena vaikutuksena VE2:n osalta.

Lähialueelta saadun palautteen perusteella liikenteen arvioitiin tuottavan jonkin verran häiriötä. Nykyisen toiminnan osalta mainittiin pölyongelma, kun urakoitsijat ajavat lietettä Myllynsuluntien kautta. Lisäksi huolena oli tieosuuksien oikeudenmukainen jako. Haittoja on pyritty poistamaan mm. keskittämällä lietteenkuljetus Sikacon omaksi toiminnaksi. Tieosuuksien jako ei sinänsä ole ympäristökysymys, mutta Sikacon Oy kuitenkin vastaa tieosuuksista käytön suhteessa. Jo nykyisellä toiminnalla Sikacon Oy on paikallistiestön selvästi suurin käyttäjä.

Turvallisuuskäsitteenä VT 14:n ja Kososen tasoristeyksen näkyvyyttä on parannettu kalliota louhimalla. Lisäksi yhdistelmäajoneuvot kiertävät Kososen tasoristeyksen turvallisuusriskin vuoksi koska yhdistelmäajoneuvo voisi VT14:n ollessa ruuhkainen joutua odottamaan tasoristeyksessä. YVAssa olisikin voitu arvioida hankkeen vaikutuksia myös tasoristeysten liikennemääriin ja tasoristeysturvallisuuteen. Toisaalta mikäli yhdistelmäajoneuvojen suhteellinen osuus liikennöinnistä lisääntyisi, kasvaisivat Myllynsuluntien varren asutuksen kohdistuvat liikenneturvallisuus liittyvät riskit ja pölyhaitat. Hankkeen vaikutuksia tiestön edellyttämille kunnostustoimenpiteille olisi voitu myös arvioida. Näihin seikkoihin tulee jatkosuunnittelussa kiinnittää erityistä huomiota.

Lisäksi arviointiselostuksessa olisi ollut hyvä esittää liikennereitit laitokselle sijoitettuna karttapohjalle, tältä osin tulee ympäristölupavaiheessa tarkentaa liikenteen kuvausta.

Ammoniakkipäästöt

Selostuksessa on kuvattu kirjallisuudesta saatujen tietojen perusteella ammoniakin vaikutuksia maaperään ja metsiin. Vuotuiset ammoniakkipäästömäärät on arvioitu nykyisen sikalan ilman ammoniakkipitoisuusmittausten ja keskivirtauksen perusteella, nykyisiksi ammoniakkipäästöiksi arvioidaan noin 6 800 kg/vuosi. VE1:ssä ammoniakkipäästöiksi arvioitiin 8 400 kg/vuosi ja VE2:ssa 10 000 kg/vuosi. Ammoniakkilaskeuman määrää on vaikeaa arvioida, koska ammoniakki liukenee helposti ilmakehään ja kulkeutuu pitkiä matkoja. Jos VE2:n mukainen arvioitu ammoniakkimäärä 10 000 kg/vuosi laskeutuisi 5 km etäisyydelle sikalarakennuksista, olisi ammoniakkikuormitus 0,4 kg/hehtaaria kohti.

Sikalan ammoniakkipäästöjen vähentämisestä on arviointisuunnitelmassa todettu mm., että nykyinen sikala on rakennettu laajennus suunniteltu toteutettavan osarituläratkaisuna, jossa ritilän osuus lattiasta olisi niin pieni kuin se käytännöllisesti olisi mahdollista.

Sikalan lattiaratkaisulla pienennetään hajuhaittaa ja ammoniakin haihtumista minimoimalla lantaa haihduttava pinta-ala.

Ammoniakkipäästöt ovat kuitenkin merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjä ja niiden rajoittamisen osalta tulee ympäristölupahakemuksessa esittää seikkaperäinen katsaus ammoniakkipäästöjen muodostumiskohteittain, myös lietteen levitys olisi hyvä ottaa katsaukseen mukaan.

Sosiaaliset, terveydelliset ja työllisyysvaikutukset

Sosiaalisia, terveys- ja työllisyysvaikutuksia on arviointiselostuksessa tarkasteltu kuntatietojen ja muun kirjallisuuden pohjalta sekä lausuntojen ja mielipiteiden perusteella.

Sikaco Oy:n nykyisellä toiminnalla ja laajentamis- ja keskittämishankkeen toiminnalla ei arviointiselostuksen mukaan normaalioloissa ole suoria terveysvaikutuksia. Ilmaan erittyvien haitallisten yhdisteiden pitoisuudet laimenevat nopeasti ja ne ovat alle haitallisten pitoisuuksien arvon. Lisäksi Sikaco Oy:n ja laajennushankkeen sijainti on sellainen, että terveysvaikutusten ilmeneminen on lähes mahdotonta.

Sosiaalisia vaikutuksia oli vaikea arvioida, koska palautteita ei ole tullut. On luultavaa, että hankkeen sosiaaliset vaikutukset ovat positiivisia, koska se luo uskoa yrittäjyyteen ja tulevaisuuteen, sekä toimii yhteistyöesimerkkinä muille maatilayrittäjille.

Sosiaalisten, terveydellisten ja työllisyysvaikutusten arviointia voidaan pitää riittävänä.

Riskit ja haitallisten vaikutusten ehkäisy

Arviointiselostuksessa on tunnistettu sikalatoimintaan liittyviä keskeisiä riskitekijöitä, jotka liittyvät lietteen kuljetukseen ja levitykseen, kaasumaisten yhdisteiden pitoisuuksien nousuun, tulipaloihin, eläintauteihin, puhtaan veden saantiin sekä jätteiden ja jäteveden käsittelyyn.

Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota myös mm. sammutusveden saatavuuteen ja pelastuskaluston käyttömahdollisuuksiin paloturvallisuuden osalta, lietteen varastointiin (myös etäsäiliöt huomioon ottaen) liittyviin riskeihin sekä kasvaneen eläinkuolleisuuden tilanteisiin. Ympäristölupahakemuksessa tulee esittää arvio onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista ja toimista häiriötilanteissa. Onnettomuusriskien hallinnan suunnittelussa tulee olla yhteistyössä alueellisen pelastusviranomaisen kanssa.

Rakennusaikaiset vaikutukset

Arviointiselostuksen mukaan hankkeen toteutuessa rakennustöistä voi aiheutua melua ja rakentamiseen liittyvää tavara- ja työpaikkaliikennettä. Rakentamisen aiheuttaman melun häiriöriski arvioitiin olemattomaksi hankkeen sijainnin takia. Liikennemäärätkin kasvavat lähinnä rakennustyömaan tavara- ja henkilöliikenteen takia noin 20 ajosuoritteella päivässä rakentamisen ajan.

Yhteysviranomainen ehdottaa kuitenkin selvitettäväksi mahdollisuudet toteuttaa laajennushanke kesälomakauden ulkopuolella, koska lähellä sijaitsee luontoretkeilyyn keskittyvä toimintakeskus. Toisaalta mikäli kuljetukset tapahtuvat pääosin yhdistelmäajoneuvoilla, niistä aiheutuisi tällöin kohonnut liikenneonnettomuusriski lähitaajaman koululaisille.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen

Haitallisten vaikutusten lieventämistoimia on käsitelty osin vaikutusarvioinnin yhteydessä. Sen lisäksi keskeiset lieventämistoimenpiteet on esitetty arviointiselostuksessa omassa kappaleessa.

Seuranta

Toiminnan vaikutusten seuranta tapahtuu nykyisin etupäässä ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaisesti. Määräykset koskevat kirjanpitoa eläinmääristä, lantamääristä, lietteenlevitysalueista sekä tietoja kuolleista eläimistä ja niiden käsittelystä. Lisäksi pitää raportoida mahdollisista poikkeustilanteista sikalassa.

Lietteen ravinnesisältö selvitetään ympäristötuenehtojen mukaisesti lanta-analyysin avulla. Lietesäiliöiden ja kuilujen kuntoa tarkkaillaan aina säiliöiden tyhjentämisen yhteydessä

Nykyisen emakkosikalan ruokintaa, lämpötilaa ja ilmanvaihtoa ohjataan tietokoneen avulla. Eri työvaiheisiin on tehty ohjeistukset ja laadittu terveydenhuoltosuunnitelma hyvän eläinterveyden ylläpitämiseksi. Tämä seuranta on vapaa-ehtoista omavalvontaa ja sitä tehdään jatkossa myös lihasikaloiden osalta.

Laajentamis- ja keskittämishankkeen vaikutusten seurannan yksityiskohdat selviävät tarkasti ympäristölupaprosessin kuluessa. Samassa yhteydessä sikalaan laaditaan pelastussuunnitelma.

Yhteysviranomainen esittää, että ympäristölupahakemukseen liitettävään seurantaohjelmaan liitetään vähintään kertaluonteisesti tehtävä haju- ja ammoniakkipäästöjen mittaus.

Osallistuminen

Hankkeen osallistumisjärjestelyt on hoidettu riittävällä tavalla ja onnistuneesti. Osallistumisjärjestelyt on kuvattu selostuksessa selkeästi. Arviointiohjelmasta järjestetyn yleisötilaisuuden osanottajamäärä jäi vaatimattomaksi. Hankkeesta vastaavan mukaan läsnä oli lähinnä yhteistyösikaloiden edustajia. Selostusvaiheessa ei pidettykään yleisötilaisuutta. Koska ohjelmavaiheessa ei juuri saatu yleisöltä tietoa suhtautumisesta hankkeeseen, järjestettiin kysely lähialueiden kiinteistöjen haltijoille. Kyselylomakkeista palautettiin kolme ja yksi palaute annettiin puhelimitse. Palautteiden mukaan hankkeesta ei joko koettu lainkaan haittaa, tai arveltiin aiheutuvan jonkin verran hajuhaittaa, mahdollisesti huumorimielessä kirjoitetun palautteen mukaan nykyisen toiminnan arvioitiin aiheuttavan sellaista haittaa, että marjastaminen ja metsätöiden tekeminen on mahdotonta.

Aihe on ollut esillä myös paikallisissa lehdissä.

Raportointi

Selostuksessa esitetyt asiat on jäsennelty selkeästi, eri aihe-alueet on otettu riittävästi mukaan ja sisältö oli ymmärrettävää. Kartta- ja muut kuvat havainnollistavat selostusta ja on hyvä, että osa niistä on upotettu tekstiin eikä laitettu liitteiksi. Liikennereittejä esittävä kartta olisi ollut tarpeen selkeän mielikuvan luomiseksi. Karttakuvista puuttui osin mittakaavatiedot sekä pohjoisnuoli.

Arviointiselostuksesta on myös tehty tiivistelmä.

Arviointiselostuksen riittävyys ja johtopäätökset

Tässä lausunnossa esitetyistä arviointiselostuksessa olleista puutteista huolimatta selostus sisältää riittävän kattavan tietopaketin, josta on hyötyä tulevissa suunnittelu-, lupa- ja kaavoitusprosesseissa. Myös yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon sisältö on pääosin otettu huomioon.

Tässä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa avoimet Sikaco Oy:n laajentamis- ja keskittämishankkeen vaihtoehdot eroavat toisistaan toiminnan, kapasiteetin ja osittain sijoituksenkin perusteella. Toiminnan

laajennus lisää suoria ympäristövaikutuksia (lietemäärä, haju, liikenne) Sikacon nykyisellä toimintapaikalla. Toisaalta Sikaco Oy:n tuottamien porsaiden määrä ei laajentamis- ja keskittämishankkeessa kasva. Siten kysymys on sianlihantuotannon uudelleenjärjestelystä. Laajentamis- ja keskittämishankkeen mukaiset vaihtoehdot VE1 ja VE2 eivät tällöin varsinaisesti lisää ympäristökuormitusta, vaan muuttavat sen sijaintia. VE2:n mukaisessa toiminnassa mm. hajuhaitan piirissä oleva pinta-ala oletettavasti jopa pienenee, koska omistajien omat sikalat tyhjenevät. Yksikkökoon kasvu luo myös edellytyksiä uudempien tekniikoiden hyödyntämiseen mm. lannan käsittelyssä.

Biokaasulaitosta oli hankkeessa tarkasteltu periaatteellisella tasolla, mutta koska biokaasulaitoksen osalta ei lähdetä tähän hankkeeseen liittyen jatkosuunnitteluun, ei esitetyssä arviointiselostuksessa ole YVA-menettelyn edellyttämiä selvityksiä biokaasulaitoksen rakentamisesta. ELY-keskus pitää biokaasulaitoksen rakentamista ympäristönsuojelullisestikin hyvänä hankkeena, ja toivoo, että hankkeeseen voitaisiin palata muussa yhteydessä uudelleen.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeen merkittävimpinä ympäristövaikutuksina korostuvat laitosalueen läheisyydessä liikennevaikutukset, ammoniakkipäästöt ja haju sekä toisaalla lietteen levityksen vesistövaikutukset sekä etäsikaloiden käytöstä poistumisen tuomat vähenevät ympäristövaikutukset. Kokonaisuutena katsoen vesistövaikutukset eivät kuitenkaan kasvane, koska laajennushanke on luonteeltaan korvaushanke.

Arviointiselostus on käsitelty YVA -lainsäädännön vaatimalla tavalla. Arviointiselostus kattaa YVA -asetuksen 11 §:ssä mainitut arviointiselostuksen sisältövaatimukset.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille. Lausunto on nähtävillä internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi> Kaakkois-Suomi> Ympäristövaikutusten arviointi YVA ja SOVA> Ennen vuotta 2010 vireille tulleet YVA-hankkeet> Eläintenpito> Sikaco Oy, sikalatoimintojen laajentaminen ja kehittäminen.

Lähetämme kopiot arviointiselostuksesta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa.

Ympäristö ja luonnonvarat

Ylijohtaja

Leena Gunnar

Ylitarkastaja

Erja Monto

MAKSU

Maksu 6420 euroa

Peruste: ympäristöministeriön asetus alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1387/2006)

TIEDOKSI

Parikkalan kunnanhallitus

Parikkalan tekninen lautakunta

Parikkalan sosiaali- ja terveyslautakunta

Imatran seudun ympäristölautakunta

Etelä-Karjalan liitto, Kauppakatu 40 D, 53100 LAPPEENRANTA

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, PL 301, 45101 KOUVOLA

Parikkalan omakotiyhdistys ry/ Kari Niiranen, Parikkalantie 9, 59100 Parikkala

Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry, Katariinantori 6, 53900 Lappeenranta

Laatokan-Karjalan luonnonystävät ry/ Ilkka Halme, Likolampi 2, 59100 Parikkala

Oronmyllyn Toimintakeskus, Oronmyllyntie 250, 59310 SÄRKISALMI

Liikennevirasto, PL 33, 00521 HELSINKI

Etelä-Karjalan pelastuslaitos, PL 168, 53101 Lappeenranta

Suomen ympäristökeskus

Ympäristöministeriö

Muistuttajat